

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ПРОЄКТНИЙ ТА ЛОГІСТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: НОВІ ЗНАННЯ НА БАЗІ ДВОХ МЕТОДОЛОГІЙ

МАТЕРІАЛИ III-ї НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ '2023

Politechnika
Łódzka

2023

Міністерство освіти і науки України
Інститут модернізації та змісту освіти
Одеський національний морський університет
Братиславський університет економіки і менеджменту (Словацька Республіка)
Лодзинський технологічний університет (Польща)
Морський торговельний порт «Південний» (Україна)
Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова (Україна)
Український державний університет
науки і технологій (Україна)
Центр дослідження Китаю (КАСН – ОНМУ) (КНР, Україна)

Politechnika
łódzka

**ПРОЄКТНИЙ ТА ЛОГІСТИЧНИЙ
МЕНЕДЖМЕНТ: НОВІ ЗНАННЯ НА БАЗІ
ДВОХ МЕТОДОЛОГІЙ**
МАТЕРІАЛИ
III-ї НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ '2023

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*Серія
«Проектний та логістичний менеджмент:
нові знання на базі двох методологій»,
Том 7*

Одеса
КУПІРСЬКО СВ
2023

Рекомендовано до видання:
Протокол № 4 засідання Вченої ради ОНМУ від 29 листопада 2023 року

П 791 **Проектний та логістичний менеджмент: нові знання на базі двох методологій. Том 7 : збірник наукових праць.** – Одеса: КУПРІЄНКО СВ, 2023 – 198 с.: іл., табл. - (Серія «Проектний та логістичний менеджмент: нові знання на базі двох методологій», Том 7)
ISBN 978-617-7880-38-6

У збірнику наведено матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Проектний та логістичний менеджмент: нові знання на базі двох методологій».

Збірник становить інтерес для наукових та науково-педагогічних працівників, фахівців з менеджменту, здобувачів вищої освіти, чий професійні та практичні інтереси пов'язані з управлінням та розвитком підприємств в умовах викликів зовнішнього середовища .

Матеріали публікуються за оригіналами, що подані авторами.

УДК: 656.076.658.821

ISBN 978-617-7880-38-6

© Колектив авторів, 2023

9134382f6de141c4773d700c17df2cc4.pdf

2. Факторіальні складові розвитку туристичного і готельно-ресторанного бізнесу. Колективна монографія. За ред. проф. М.Д. Балджи. Київ: ФОП Гуляєва В.М., 2022. С. 178-214.

3. Галузеве підприємництво Підручник / за ред. д.е.н., проф. І.В. Савельєвої. Суми: Університетська книга, 2022. С.425-484. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-617-521-024-6>

УДК 330.14.01

НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ТА КАПІТАЛІЗАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ІНЖИНІРИНГОВИХ КОМПАНІЙ

Бушуєв Максим Борисович

аспірант кафедри інтелектуальної власності та управління проєктами

Петренко Віталій Олександрович

*доктор технічних наук, професор, магістр права,
завідувач кафедри інтелектуальної власності та управління проєктами*

Фонарьова Тетяна Анатоліївна

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри інтелектуальної власності та управління проєктами
Український державний університет науки і технологій,
м. Дніпро*

Інжинірингові компанії набувають все більшого значення в умовах повоєнного відродження економіки України та подальшого інноваційного розвитку в умовах економіки знань. Тому актуальність питань з формування, розвитку та подальшої комерціалізації інтелектуального капіталу важко переоцінити. Вирішення цих питань є запорукою збільшення інтелектуального капіталу як окремих підприємств, так й України, та підвищення її інноваційного потенціалу.

Інжинірингові компанії виступають гравцями одразу на декількох ринках, а саме: на ринку інновацій, на ринку технологій, на ринку інвестицій, на ринку промислових підприємств та на ринку послуг. Це обумовлює й напрями їх діяльності. Головним капіталом, яким володіє підприємство з надання інжинірингових послуг, є інтелектуальний капітал компанії. Отже, аспекти його формування та розвитку пов'язані безпосередньо з тим наскільки успішною буде діяльність підприємства, інакше кажучи, з оцінки величини отриманого доходу, тобто капіталізації. Таким чином, розвиток інтелектуального капіталу, його складників та їх капіталізація здатні забезпечити інжиніринговим компаніям стабільний прибуток та сталий інноваційний розвиток.

Отже, постає завдання дослідити особливості та напрями формування та розвитку інтелектуального капіталу інжинірингових компаній, як головних учасників інноваційного розвитку країни.

Питання структури інтелектуального капіталу підприємства знаходяться у центрі уваги великої кількості науковців та практиків як українських, так й

закордонних. На сьогодні немає єдиного загальновизнаного підходу до визначення структури інтелектуального капіталу (ІК) підприємства, різні дослідники мають власні точки зору щодо цього питання (див. табл. 1)[1]

Таблиця 1 - Структурні елементи інтелектуального капіталу підприємства [1]

Автор класифікації	Перелік структурних елементів
Л. Едвінсон	- людський капітал; - структурний капітал
К. Свейбі	- зовнішня структура; - внутрішня структура; - індивідуальна компетенція
Е. Брукінг	- ринкові активи; - людські активи; - інфраструктурні активи; - інтелектуальні цінності
Т. Стюарт	- людський капітал; - структурний капітал; - клієнтський капітал
Р. Каплан, Д. Нортон	- клієнти; - внутрішня структура підприємства; - інноваційні та навчальні процеси; - фінанси
А. Чухно	- людський капітал; - технологічний капітал
О. Кедюхов	- персоніфікований капітал; - інфраструктурний капітал; - клієнтський капітал; - марочний капітал; - формалізована інтелектуальна власність
П. Цибульов	- людський капітал; - структурний капітал; - права на об'єкти інтелектуальної власності

Окрім того, як зазначено в [2], інтелектуальний капітал розглядають з різних позицій: як філософську категорію; як накопичення наукових, теоретичних і практичних знань людства, суспільства про відповідні дії, процеси, проблеми вирішення; як категоріальна структура мислення, яка формується на базі суспільного пізнання в процесі удосконалення, пошуку нового на основі універсальних форм мислення; як система знань, яка базується на системному характері людського мислення, з метою оперувати ними (знаннями) діалектично, тобто як взаємопов'язаними, рухливими, суперечливими, такими, що переходять одна в одну або узагальнюються, викристалізуються, стверджуються. Але суттєвим недоліком всіх цих напрямів є відсутність розгляду інтелектуального капіталу саме як капіталу, тобто на основі вартісного підходу. Таким чином, як економіко-правова

категорія, інтелектуальний капітал слід розглядати з позиції авансованої інтелектуальної вартості, що в процесі свого руху приносить більшу вартість за рахунок додаткової вартості. Таке трактування інтелектуального капіталу може бути визначене як соціально-економічне. [2]

Саме таке трактування сутності інтелектуального капіталу створює умови для інвестування в його розвиток.

Розглянемо діяльність підприємства з надання інжинірингових послуг на основі соціально-економічного трактування інтелектуального капіталу. Схематично цей процес зображений на рис. 1.

З рис. 1 видно, що фінансовий капітал виступає функцією інтелектуального капіталу; домінантами інтелектуального капіталу є людський капітал та структурний капітал; людський капітал виступає основним чинником структурного капіталу; домінантами структурного капіталу виступають клієнтський капітал та організаційний капітал; організаційний капітал формують інноваційний капітал та процесний капітал; в основі інноваційного капіталу лежать нематеріальні активи (НА) підприємства, представлені у вигляді об'єктів права інтелектуальної власності (ОПВ) й інших нематеріальних активів [3]

Як видно з рисунку, особливістю діяльності інжинірингових компаній є те що продукцією інтелектуального капіталу виступає послуга. Як відомо, послуга характеризується так званими «4 НЕ», а саме: невідчутністю, незбереженістю, непостійністю (мінливістю), невіддільністю від джерела. Розглянемо ці особливості детальніше. Невідчутність інжинірингових послуг приводе до необхідності більш тісної співпраці між клієнтом та виконавцем, тому для інжинірингових компаній дуже важливими напрямками діяльності є створення репутації, іміджу. Окрім того, невідчутність вимагає більш ефективного управління маркетинговою діяльністю, особливо з реклами та просуванню послуг.

Незбереженість інжинірингових послуг проявляється в одночасному їх наданні (виробництві) та споживанню, тому це накладає певні труднощі під час підвищення попиту та його спаду. Уникнути коливань попиту можливо за рахунок удосконалення організації надання послуг, додаткової мотивації персоналу у вигляді інвестицій в людський капітал, та формування гнучкої цінової політики на послуги.

Невіддільність інжинірингової послуги від джерела накладає додаткову відповідальність на виробника послуги не тільки щодо кінцевої вигоди, але й самого процесу надання. Тому особливого значення набуває розвиток людського капіталу компанії, як головного чинника забезпечення якості та ефективності цього процесу.

Мінливість послуг з інжинірингу вимагає підвищення якості надання послуг, додаткової мотивації до інтелектуалізації праці, інвестицій у розвиток людського капіталу, збільшенню клієнтського капіталу на основі клієнтоорієнтованого маркетингу, так званого CRM-маркетингу.

Отже, виходячи з особливостей природи послуги та на основі соціально-економічного трактування інтелектуального капіталу, сформовані напрями його

розвитку в умовах інжинірингових компаній та подальшої комерціалізації продукції інтелектуального капіталу.

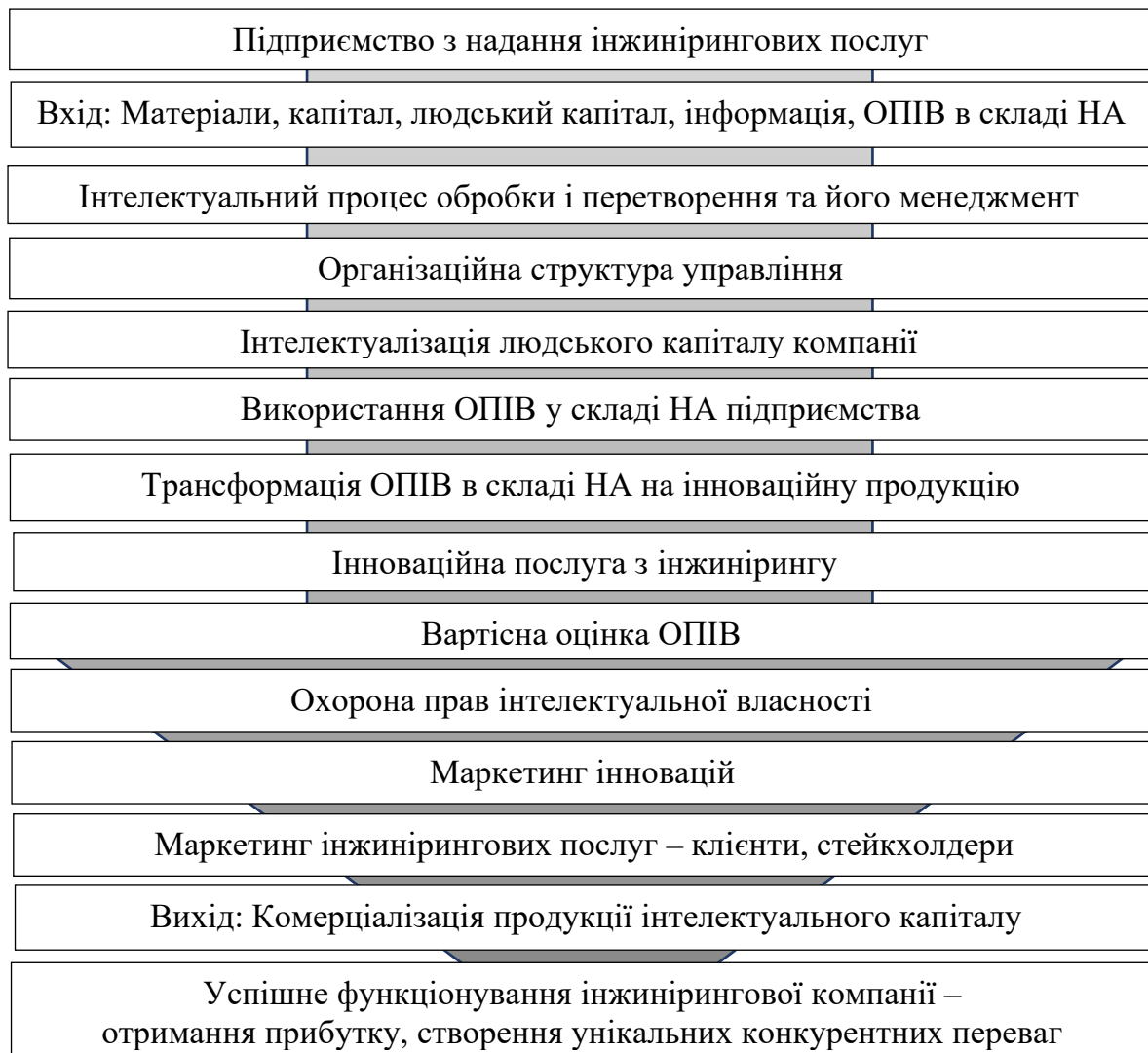

Рисунок 1 – Діяльність підприємства з надання інжинірингових послуг на основі соціально-економічного трактування інтелектуального капіталу
(побудовано авторами на основі [2],[3])

Напрями подальших досліджень пов'язані з проблемою оцінки складових інтелектуального капіталу задля визначення аспектів збільшення капіталізації та комерціалізації інтелектуальних продуктів/ продукції.

Список джерел:

1. Чуприна О.О. Методологічні підходи до оцінювання інтелектуального капіталу / О. О. Чуприна, К.С. Чуприн // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» № 3 (14) 2013. С. 22-34.
2. Бутнік-Сіверський О.Б. Розвиток інтелектуального капіталу та його складників у аспекті процесів інтелектуалізації, капіталізації та трансформації (теоретико-методологічний екскурс) / О. Б. Бутнік-Сіверський // матеріали II всеукраїнської науково-практичної конференції «Всеукраїнський семінар з проблем економіки інтелектуальної власності (м.Київ, 24 травня 2019)» Науково-дослідний центр судової

експертизи з питань інтелектуальної власності Мін'юсту – К.: ФОП Кравченко Я.О., 2019 146 с. (с.9-46).

3 Собко О. М. Інтелектуальний капітал підприємства: концептуалізація–функціонування–розвиток [текст]: монографія / О. М. Собко. Тернопіль: Крок, 2014. 360 с.

УДК 005.8:336.563.1(477)

СУЧАСНИЙ СТАН ГРАНТОВОЇ ПІДТРИМКИ ПРОЄКТІВ В УКРАЇНІ

Лапкіна Інна Олександрівна

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри управління логістичними системами і проєктами,
Одеський національний морський університет

Цушко Єлизавета Сергіївна

здобувач другого рівня вищої освіти за ОПІ Управління проєктами,
Одеський національний морський університет

Кількість та якість малого, середнього та великого бізнесу – це запорука розвитку та процвітання країни. Бізнес приносить нові робочі місця, підвищення фінансового добробуту, розвиток суспільства, є підтримкою держави завдяки податкам, часто є креатором нових технологій та інновацій завдяки конкуренції та необхідності постійного масштабування. Але для створення якісного бізнесу, з перспективами розвитку, необхідні ідея, бізнес-план та початковий капітал.

Питання початкового капіталу стає найгострішим. Для українців доступні декілька джерел: власні заощадження, банківський кредит, грантова підтримка. Кожен з наведених способів має певні особливості, але саме грантова підтримка надає різноманітні варіанти, джерела та умови для початку чи розвитку бізнесу, і не тільки.

Одним з розгорнутих визначень гранту в законодавстві України є: «Грант - грошові кошти (фінансові ресурси), що надаються на безоплатній, безпроцентній і безповоротній основі суб'єктам господарювання та фізичним особам за результатами конкурсного відбору, для реалізації програм, проєктів, заходів, а також для інституційної підтримки суб'єктів...» [1].

Важливо зазначити, що моделі сучасних грантів почали існувати в Європі ще у ХІХ ст., але в Україні подібне почало розвиватися лише після надбання незалежності [2]. Посилений темп розвитку грантової підтримки стався за останні десять років, головним етапом стало повномасштабне військове вторгнення на територію нашої держави. З'явилося багато програм міжнародних, приватних та державних, у яких можуть взяти участь проєкти різної стадії та складності.

У зв'язку з повномасштабним вторгненням, окупацією, та обстрілами частини території України, велика кількість людей полишили своє місце проживання, роботу та вимушено переселялися в інші регіони. Питання працевлаштування та забезпечення себе та сім'ї стало критичним. Державі

СЕКЦІЯ 1
ПРОЄКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У МОРСЬКІЙ ЕНЕРГЕТИЦІ,
ІНЖЕНЕРІЇ І СУДНОВОДІННІ:
ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА
АНАТОЛІЯ ВАЛЕНТИНОВИЧА ШАХОВА

MANAGING SUSTAINABILITY BASED ON THE COMPETENCE MODEL

Bushuyev Sergiy, Bushuyeva Natalia 5

ПІДХОДИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПРИ
ФОРМУВАННІ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ
В СУЧАСНИХ УМОВАХ КРИЗИ ТА НЕБЕЗПЕКИ

Чимшир Валентин Іванович, Чимшир Ганна Володимирівна 10

КОНЦЕПЦІЯ ПРОЄКТНО-ОРІЄНТОВАНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Логінов Олег Володимирович 13

МЕХАНІЗМ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПОРТОВИХ
ПОСЛУГ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТІВ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Самойловська Валентина Петрівна, Пітерська Варвара Михайлівна 15

УПРАВЛІННЯ ЦИФРОВИМИ ПРОЄКТАМИ ЯК ОСНОВА СТАЛОГО
РОЗВИТКУ

Фесенко Тетяна Григорівна, Фесенко Галина Григорівна 17

ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОЇ МАТЕРІАЛЬНОЇ БАЗИ АБО
ВИКОРИСТАННЯ ПОСЛУГ ІНШИХ ПІДПРИЄМСТВ

Головін Олександр Олександрович 20

МОДЕЛЬ ОБОРОННО-БЕЗПЕКОВОЇ СПІВПРАЦІ В РАМКАХ ПРОЄКТУ
«СТРАТЕГІЧНИЙ КОМПАС»

Пітерська Варвара Михайлівна, Адаховський Віктор Олександрович 23

МЕНЕДЖМЕНТ ПРОЄКТІВ З ФОРМУВАННЯ ЕКІПАЖІВ МОРСЬКИХ
СУДЕН В УМОВАХ ТУРБУЛЕНТНОГО ОТОЧЕННЯ

Крамський Сергій Олександрович, Захарченко Олег Володимирович 26

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО
ПЕРЕВІРКУ СУДНА КОНТРОЛЕМ ДЕРЖАВИ ПОРТУ НА ОСНОВІ
ОЦІНКИ РИЗИКІВ ЗА ДОПОМОГОЮ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ

Сагайдак Олександр Іванович, Шумило Олександр Миколайович 30

СЕКЦІЯ 2

МЕТОДИ І МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ІНІЦІАТИВИ

ПРОЦЕСИ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ ПРОЄКТУ

Лапкіна Інна Олександрівна, Главатських Вікторія Ігорівна 59

СТРАТЕГІЇ АДАПТАЦІЇ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИХ СИСТЕМ РЕГІОНУ ДО СУЧАСНИХ ЗМІН СЕРЕДОВИЩА

Іванов Андрій Миколайович 63

НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ТА КАПІТАЛІЗАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ІНЖИНІРИНГОВИХ КОМПАНІЙ

*Бушуєв Максим Борисович, Петренко Віталій Олександрович,
Фонарєва Тетяна Анатоліївна* 66

СУЧАСНИЙ СТАН ГРАНТОВОЇ ПІДТРИМКИ ПРОЄКТІВ В УКРАЇНІ

Лапкіна Інна Олександрівна, Цушко Єлизавета Сергіївна 70

MARITIME AUTONOMY IN THE ERA OF MODERN TECHNOLOGIES

Alexander A. Lapkin 72

ВИКОРИСТАННЯ МОДЕЛЕЙ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ДЛЯ ОБГРУНТУВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Загородня Каріна, Гіріна Ольга Борисівна 76

БАЛАНСУВАННЯ ЦІННОСТІ ПРОЄКТІВ РОЗРОБКИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЛЕКТУ

Андрієвська Віра Олександрівна 79

МЕТОДИ І МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В ПРОЦЕСІ НАДАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ПОСЛУГ У МОРСЬКОМУ СЕКТОРІ

Тірон-Воробйова Наталія Борисівна 82

PROJECT-BASED APPROACH IN GRAIN LOGISTICS AND ITS APPLICATION IN UKRAINE

Kurianov Oleksii Volodymyrovych 85

PROJECTS IN THE FRAMEWORK OF “GOING GLOBAL” CHINESE AGRICULTURE ENTERPRISES UNDER “THE BELT AND ROAD” INITIATIVE

Meng Dongxue 89

ВИКОРИСТАННЯ КРЕАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЕТАПІ ІНІЦІАЦІЇ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**ПРОЄКТНИЙ ТА ЛОГІСТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ:
НОВІ ЗНАННЯ НА БАЗІ ДВОХ МЕТОДОЛОГІЙ
МАТЕРІАЛИ
III-ї НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ‘2023**

*Серія
«Проектний та логістичний менеджмент:
нові знання на базі двох методологій», Том 7*

Видано у авторській редакції

Розробка оригінал-макету – к.т.н. Купрієнко С.В.

Підписано до друку: 10.12.2023 р
Формат 60x84/16. Ум.друк.арк. 11,51
Тираж 500 пр Зам. №01-23.

Видано:
КУПРІЄНКО СЕРГІЙ ВАСИЛЬОВИЧ
м. Одеса
e-mail: orgcom@sworld.education
www.sworld.education

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК-4298

ФОП Москвін А.А. Цифрова друкарня “Сору-Art”
м. Запоріжжя

